

Nejčastěji se opakující chyby a závady v elaborátech ze seminářů k Reliéfu a stavbě Země a k Půdě a biotě Země

V druhé polovině semestru šk. roku 20/21 se opět nahromadilo dostatečné množství elaborátů od celkem 254 zapsaných studentů obou jmenovaných předmětů a objevily se oproti předcházejícímu roku hojně další závady. Závady lze rozdělit do dvou hlavních skupin podle formy prezentace práce studentů.

Grafická část výsledků práce studentů:

Formální závady:

Věcné:

- Nerespektování pracovního měřítka mapy 1:50 000 (tolerováno maximálně podobné měřítko cca 1:45 000 do 1:55 000)
- Nerespektování rozměrů mapy 15 x 15 cm, tj. 7,5 x 7,5 km (tolerovány závady do cca 1 - 5 mm), často větší či menší rozměry, obdélníky, či účelové deformace ve vertikálním směru, aby se požadovaného rozměru dosáhlo)
- NÁZEV mapy nutno psát kapitálkami (tolerováno je psaní malými písmeny, vyjma prvního písmena názvu)
- Nesprávný obsah názvu TÉMA + MÍSTO (okolí místa bydliště) – v názvech se objevovaly neskloňované názvy sídel, slovo „mapa“ – kromě oficiální geologické mapy ČGS nepřipustné, nesmyslná slova: geodetický, popis aj.
- Legenda: často slovo „legenda“ ponecháno, aniž by bylo nahrazeno hlavním tématem legendy (např. Horniny, Třídy sklonu svahu, Území s, resp. toto slovo mohlo být zcela vynecháno)
- Chybí rám mapy, legenda neodpovídá mapě (pokud je mapa natočená, musí být příslušně natočeny i prvky v legendě)
- Chybí rámy prvků legendy (stejně provedení jako v mapě – areály oddělují jejich vyznačené hranice)
- Podtržení slov v názvu nebo legendě či tiráži (nepoužívat)
- Položky v legendě (vyjma nadpisu legendy) začínaly velkými písmeny (nejde o vlastní jména – tedy se píše malým počátečním písmenem)
- Grafické měřítko neodpovídalo skutečnému měřítku mapy
- Barvy v mapě neodpovídaly barvám v legendě a naopak
- Počet a obsah položek v mapě neodpovídal počtům druhů položek v legendě a naopak
- Legenda nezačínala pod mapou, ale až na jiném listu papíru, nebo vytvořena extrémně velká mezera mezi mapou a legendou
- Hojně se opakující záhlaví nebo zápatí s tiráží na každém listu elaborátu (stačí jednou pod mapou a jednou pod textem)
- Věcné závady všeho druhu v mapě podle řešeného tématu (tematické chyby)
- Absence měření nad mapou (výsledky jsou hojně „omalovánkami“ nad mapou podle uvážení autora bez vztahu k realitě, což je na hraně úmyslného podvodu)
- Topograficky podklad je špatný, nelze rozlišit vrstevnice a další údaje, případně je podklad silně začmáraný barvou (nejčastěji fixkou) a není tak čitelný
- V mapě sklonu svahu pravidelně chybí roviny na údolních dnech, kde jsou velké rozestupy mezi vrstevnicemi

- Mapa je natočená špatným směrem – správně o cca 6° k západu (proti směru hodinových ručiček, při správném natočení není třeba šipkou uvádět směr k severu)

Estetické:

- Příliš silný rám mapy nebo rám zcela chyběl (optimální síly černých čar rámu do 1 mm, lépe tenčí)
- Zrcadlo mapy neusazeno do středu listu A4 v horní polovině listu
- Legenda nebyla zarovnána s okrajem mapy vlevo i vpravo
- Měřítko nebylo zarovnáno s okrajem mapy vlevo nebo vpravo
- Tiráž nebyla zarovnána s okrajem mapy vlevo nebo vpravo
- Prvky legendy neměly doporučený poměr stran 2:1, nebo 3:2
- Prvky legendy neměly žádný rám nebo byl příliš silný (optimálně černé čáry tloušťky do 0,5 mm, nebo respektovat tloušťky čar oddělujících areály v mapě)
- Nedbalé vyplnění areálů v mapě a položek v legendě (mapa je hlavním výrazovým prostředkem geografie a vedle informační a vzdělávací funkce má také stránku estetickou dokumentující estetické a kresličské schopnosti autora, budoucího učitele, který bude klást adekvátní nároky na žáky, mapa je zrcadlem svého autora)

Textová část výsledků práce studentů:

Formální závady:

- Četné gramatické chyby
- Neúplné věty (zpravidla bez přísudku), chybějí čárky v souvětích
- Neobratné formulace, nevhodné do odborného textu: nepoužívat první osobu jednotného množného čísla u všech tvarů sloves, o věcech se „nejedná o“, ale „jde o“, podobně „táhne se“ (lépe „probíhá“)
- Pro zjednodušení: pevné horniny „budují“, sypké „pokrývají“ (u neogenních substrátů jde výjimku)
- Nepopisuje se mapa, ale území podle mapy
- Žádné horniny nebudují objekty nebo sídla, ale jejich podloží
- Sedimenty pokrývají podloží, nikoliv sídla, podobně půdy
- Obecné výčty jevů v území bez jakékoliv lokalizace (bez použití místních geografických názvů všeho druhu - toponym)
- Chybí lokalizace jevů do reliéfu – pouze podle reliéfu lze v tomto případě si představit vzhled území
- Slabá slovní zásoba dané nestálým opakováním stejných sloves
- „nadmořská výška 540 m nad mořem“ – stačí jedno nebo druhé
- Opakuje se záhlaví nebo zápatí se jménem autora a zdrojem (stačí jednou pod mapou, a jednou pod textem)

Odborné chyby (výběr):

- Nesprávná lokalizace zájmového území (měla být podle administrativního členění, geologické a geomorfologické regionalizace ČR)

- Absence souvislostí mezi geografickými faktory (horniny vs. reliéf, horniny vs. reliéf vs. půda)
- Nivy nevyplňují údolí, ale údolní dna, podobně smíšené sedimenty (=ronové, splachové, deluvio-fluviální)
- Špatná lokalizace popisovaných objektů – nestačí uvádět světové strany od titulní obce, ale používat veškeré místní názvy (zvláště těch, které jsou blíže k objektu)
- Nesmyslné kombinace reliéfu – podloží a půd (nutno geograficky myslet)
- Sumární výčet položek jednoho faktoru (např. reliéf) v území a na jiném místě
sumární výčet přiřazovaného faktoru (např. horniny, půda) – souvislosti pak nelze ani rámcově odečíst